

פנינים יקרים

מתורת רבותינו הקדושים מביאלא

- ליקוטי אמרים ככתבם וכלשונם מספרי רבותינו הקדושים •

❧ פרשת שמיני ❧

ומבקש מהשם יתברך השלמה, אז ישלח
דברו וירפאהו' [תהלים קו ב].

עמוד קיט

• דברי בינה •

ויהי ביום השמיני וגו'. (ט א)

"כל מקום שנאמר ויהי אינו אלא צער",
[מגילה י:]. ואפשר לומר על פי רמז, 'כל
מקום שנאמר ויהי, דהיינו: בעת שהאדם
מתבונן מה שהיה, היינו: מה שעשה כבר
בעבודת השם יתברך, אזי הוא תמיד
בבחינת זי'. היינו: שידע ויתבונן תמיד שלא
עשה עדיין כלום, ויהרהר על מעשיו
במרירות ותשובה.

ז'כל מקום שנאמר והיה, היינו: מה
שהאדם רוצה עכשיו לעשות בעבודת
השם יתברך צריך לעשות תמיד בשמחה.
דהיינו: כל מצוה שהאדם רוצה להתחיל,
צריך לעשותה בשמחה.

עמי נז

• מבשר טוב •

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה'
תעשו. (ט ו)

איתא בספרא [על פסוק זה]: אמר להם
משה לישראל: אותו יצר הרע

• תולדות אדם •

ויהי ביום השמיני וגו'.

ידוע דברי חז"ל [מגילה י:]. מה שכתוב ויהי
לשון צער, מחמת נדב ואביהוא.
ולדעתי יתכן נמי לומר, כי הנה כל זמן
שאדם אינו בשלימות הראוי, אינו מרגיש
חסרונו בעבודת השם יתברך, וממילא אין
השם יתברך ממלא לו, כיון שאינו מבקש
דבר. אולם לאחר שמתקן מידותיו כראוי, אז
מבין גודל חסרון בעבודה, ומצער את עצמו
על פחיתת העבודה.

משל לחולה, כל זמן שהוא בתוקף החולי,
סובר שהוא בריא, ורק אחר כך
מתבונן בו. וזה הדבר היה גם כן בעת
המילואים, כי כל שבעת הימים לא היה
עדיין שלימות כראוי, [וכו'], ורק ביום
השמיני, שהיה בשלימות כראוי, וכמאמר
חז"ל. שהיה שמחה לפניו בו – אז הגיעו
לידיעת חסרונם באמת, והבינו פחיתותם
בדרכי השם יתברך.

משום הכי כתיב ויהי ביום השמיני",
לשון צער, כי עד עתה לא היה
להם צער כל כך, ומשום הכי לא היה
השראת השכינה כל שבעה ימים, מפני כי
השראת השכינה בא להשלים כל הנבראים
את חסרונם, וזהו רק כשמכיר חסרונו,

אמר לו משה למה אתה בוש, לכך נבחרת". ע"כ. והיינו שאמר לו משה רבינו, שוודאי שזה טוב מאוד מזה שיש לך את מידת השפלות והענוה, והרי לכך נבחרת. אך לפני קיום המצות צריך לגשת בלא השבונות, מי ומה אני, ומה ערך למעשי, אלא אדרבה "קרב אל המזבח" כי כן ציווה ה', ואם זה ציווי ה' – ודאי שהוא חשוב מאד. ולכן "קרב אל המזבח" – קום ועשה בחשק וברצון ובזריזות. ורק אחר קיום המצות, צריך שיהיה מידת השפלות, שהרי "לכך נבחרת", דכיון שהיה לאהרן מידות טובות – לכן בחר בו ה'.

יסודות עבודת ה' פ"א

• חלקת יהושע •

וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם.
על פי אמרו דודי וצלחה ממעורמיש:
 "דבר אל בני ישראל ויסעו" [שמות יד טו],
 שצדיק אמת כל מעשיו תורה ותפלה. וזה:
 'מה תצעק אלי', שאין אתה צריך להתפלל,
 כי אם אתה 'דבר אל בני ישראל', כדיבור
 בלבד יכול אתה לפעול.

וזה מרומז "וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם", בנשיאות ידיו לבד, היה ברכה ותפלה עבור ישראל.

דף לג:

• חלקת יהושע •

וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם.
ידיים, מרמוז על המשכת השפע וברכה. [וזה] "וישא אהרן" וכו', שהתורה שלו בכוח להמשיך רחמים וחסדים ושפע טוב. [וכו'].

כמו שכתוב בשם הרבי ר' משה ליב

העבירו מלבכם, ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום. כשם שהוא יחידי בעולם, כך תהא עבודתכם מיוחדת לפניו, שנאמר: ומלתם את ערלת לבבכם. מפני מה, כי ה' אלקיכם הוא אלקי האלקים ואדוני האדונים, עשיתם כן זירא אליכם כבוד ה'". ע"כ.

הכוונה לאותו יצר הרע, הוא היצר שמכנים לאדם קודם עשיית מצות שפלות מזויפת, שאין ערך למצוותיו ולמעשיו כי מלא הוא עוונות ופשעים. אך כאמור זו אינה שפלות אמיתית – אלא שפלות מזויפת. כי מי שיש לו ענוה של אמת ובשלימות, מידה זו מולידה באדם רצון וחפץ גדול לעשות ולקיים עוד מצוות. כי כשרואה שהשגותיו רחוקים עדיין ממה שיכול להגיע לפי ערך כוחותיו, הרי זה מחוק אותו להשתוקק ולעשות יותר ויותר, ובוה נצמח בקרבו כוחות מהודשים, ורצון גדול לעשות תמיד חובתו המוטלת עליו.

היצר הרע שבא למנוע מהאדם לקיים המצות, מכנים בלבו שממילא אין הוא שווה כלום, ואין השיבות וערך למצוותיו. וזה שאמר להם משה רבינו לפני הקרבת הקרבנות, 'אותו יצר הרע העבירו מליבכם', כי באמת כל מצוה של כל יהודי, ואפילו שיהיה בשפל המדרגה – הקב"ה חפץ בזה מאד מאד.

יסודות עבודת השם פרק אי

• מנשר טוב •

קרב אל המזבח. (ט ז)
 מנה שאמר משה רבינו לאהרן הכהן "קרב אל המזבח". ופירש רש"י "קרב אל המזבח – שהיה אהרן בוש וירא לגשת.

• אדון עדות •

ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא וגו'. (יא ז)
הנה לפעמים מדחין את האדם מן הקדושה
בסבות שונות, ואף על פי כן צריך
שיתחזק בכל מאמצי כוחו, וידחוק עצמו
לתוך הקדושה, ואל ישגיח על הדחיות, כי זה
רק נסיון שמנסין אותו מן השמים.

דבר זה יש ללמוד מן החזיר, על דרך
'מלפנו מבהמות הארץ וגו' ואיוב לה
יא. כי טבע החזיר דאף שמגרשין אותו
בנזיפה, הוא חוזר ונכנס לאותו מקום, ואינה
מועלת נגדו שום דחיה.

ועל שם זה נקרא חזיר מלשון חזרה. ולכן
יש לו סימן טהרה ברגליו, דאף שכל
גופו טמא אבל מרגליו יש למוד טוב לילך
למקום שדחו אותו משם, שהיא מדה טובה
לעבדות, והבן.

עמוד רח

• היהודי הקדוש •

ואת החסידה. (יא יט)
ופירש רש"י: ולמה נקראת שמה חסידה
שעושה חסד עם חברותיה. בשם
היהודי הקדוש מפרשיסחא זצוק"ל, שכתב
על פי טעם הקדמונים באיסור אכילת עופות
טמאים, מטעם שמוזג רע ומולידים טבע רע
באדם האוכלם. ולכאורה פירוש רש"י על
החסידה שעושה חסד עם חברותיה הוא
סותר לטעם זה, ואמר, כי גם רש"י מודה
לטעם זה, וכונתו שעושה חסד רק עם
חברותיה ולא עם בני חבורה אחרת
שעומדת באכזריות למולם, וזהו הטבע ומוזג
רע שלהם. (נפלאות היהודי)

עמוד פט

וצללה"ה מסאמוב באם איש ישראל נתן יד
כל אחד לחבירו, נעשה יד אחת ומוניע לרום
שמים, וממשיכים למטה כל טוב.

מאמרים עמי קמה

• ואלה הדברים שנאמרו לדוד •

וישא אהרון את ידיו אל העם ויברכם.

כי ידוע שבפרקי היד יש שישים עצמות
כמספר האותיות בברכת כהנים. אשר
האדם המתקן את מעשיו שרמוזים ביד, אזי
ידו עצמה נעשית ברכה. וזה "וישא אהרון
את ידיו אל העם ויברכם", דהיינו, שבנטילת
ידיו ממש, היתה לברכה על ישראל, ומאיוזה
טעם, "וירד מעשות החטאת והעולה", היינו,
שתיקן את כל החטאות והרהורי ליבא
בישא מן העם. כי 'מעשות' הוא לשון תיקון
– "ועשתה את צפרניה" ודברים כא יב.
ז'השלמים', שהשלים כל מעשי ישראל
לאביהם שבשמים.

פרשת לך עמי יב

• דברי בינה •

מעלת גרה בבהמה אתה תאכלו. (יא ג)

הנה הסימן מבהמות טהורות, הוא
"מעלה גרה". וענין "מעלה גרה",
אמר כבוד הרב המגיד הקדוש מקאזניץ
נבג"מ: דעיקר ענין האכילה הוא להעלות
כל דברים הבהמיים וההומריים לשורש
העליון. אבל הבהמה, כשהיא אוכלת, היא
מורידה את המאכל, שאין בכוחה להעלות
אותו. ולזאת הבהמה טהורה, הגם שאין
בכחה להעלות את המאכל, אף על פי כן
אינה מורידת אותו, ולכן היא מעלת גרה,
והזורת ומעלה את המאכל כמה פעמים,
ככדי שלא להורידו. עכדה"ק.

עמי סג

מִרְנ רַבִּינוּ הַקְדוּשׁ הַתּוֹלְדוֹת אָדָם מְאוֹסְטְרוּבָא זי"ע

בשבת קודש זה כ"ח ניסן, חל יומא דהילולא קדישא דרבינו הרה"ק רבי יהושע מאוסטרובא - בעל 'תולדות אדם' זי"ע, בן רבינו הקדוש מרבי שלמה יהודה לייב מלענטשנא זי"ע. אחר פטירת רבינו הק' מלענטשנא נשאו החסידים עיניהם אל רבינו שהיה בנו הגדול, אשר למרות שהיה רך בשנים, כבן עשרים וארבע שנים בלבד, נודע כבר שמו כאחד הגדולים.

אך הוא סרב לכך ולא רצה בשום אופן לקבל הרבנות. רק לאחר הפצרות מרובות מצדיקי הדור כהרה"ק רבי יצחק מווארקא זי"ע נעתר לחסידים - בכדי שלא תתפרד החבילה, וישב בראש העדה הקדושה. כעבור זמן קצר העביר את בית מדרשו לעיר סאנסוביץ. ולאחר מכן נטה את אהלו באוסטרובא, שעל שמה נקרא לדורות עולם: 'הרה"ק רבי יהושע מאוסטרובא'.

אף כאשר הנהיג עדה, לא עזב את דרכו בנסיעותיו אל צדיקי הדור. ורמזו זאת על פי מה שהעיד עליו אביו הקדוש בלידתו, שנשמתו היא נשמת רבי יהושע בן פרחיה, ואם כן קיים רבינו את דברי התנא הקדוש 'יהושע בן פרחיה אומר עשה לך רב'.

כאביו הקדוש לא רצה להרבות את גבולו בחסידים, וכוחות מרובים השקיע כדי לרומם ולנשא את אנשי שלומו ברוחניות, ולהדריכם בנתיבי אמונה ענווה וקדושה.

"ודבר ידוע ומפורסם - לשון כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בהקדמה לתולדות אדם - שבין חסידי אא"ז הרה"ק בעל המחבר הסה"ק הזה, היו ביניהם הרבה שהיו בעלי מדרגה והשגה, ובקיאים בכל הש"ס והפוסקים ולמדו יום ולילה. ובכל זאת בחרו ללמוד עם כמה בחורים, או לשמש כמלמדים לנערים, ולא לכהן כרב ואב"ד וכו'. וכל התנהגותם היתה כאילו הם 'עמך' אנשים פשוטים.

"וזה היה בכוחו של אא"ז זי"ע ועכ"י, שיכל להעמיד תלמידים כאלו. וגם הוא עצמו - הגם שהעיד עליו ש"ב הגה"ק רבי שמואל ליב ז"ק אב"ד ביאלא זצוקללה"ה, שהיה גדול כמהר"ם מרוטנבורג, שהיה אחד מגדולי הראשונים - הסתיר זאת באופן מופלא, שלא היה מפורסם בעולם בגדלותו בתורה הקדושה בנגלה ונסתר..."

פעם הוכיח רבינו לאחד שקרא בכינוי גנאי לחבירו, והשיב לו הלז שכולם קוראים לו כך. אמר לו הרבי: הגיהנום גדול הוא, ויש בו מקום לכולם.

את דברי תורתו "אשר העיר את לבות בני ישראל בהתאסף אליו ראשי עם יחד שבטי ישראל" ציוה באחרית ימיו לכתוב זכרון בספר "מה ששלח ה' אמרים בפיו כלהבות אש" [כלשון חתנו מרן הדברי

בינה בהקדמה], ואחר הסתלקותו נדפסו בספר בשם "תולדות אדם" - ובהם גם מאמרים מכת"ק.

במלאות שלושים שנה להנהגתו, ביום כ"ח ניסן שנת תרל"ג נסתלק רבינו הקדוש לבית עולמו, ונטמן בבית העלמין הגדול שברחוב 'גנשא' בווארשא [רחוב מספר 3 בקצה שורה 12]. תולדותיו הובאו ברבותינו מאורי הגולה, המאורות הגדולים. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל.

**הפצת הגליון נתרם לרגל שמחת ידידינו
הרה"ח ר' לוי יצחק אפשטיין הי"ו
בהולדת בתו שיחי' למז"ט**

יהי רצון משוכן מעון הברכות שיזכה לגדלה לתורה לחופה ולמעשים טובים, רוב נחת שמחה ישכון באוהלו תמיד, מתוך הרחבה ובריות גופא ונהורא מעליא המברכים בכל לב, חבורת צעירי האברכים בית שמש